

BUNDELING REACTIES INFORMATIEMARKT 5 JUNI EERBEEK-LOENEN 2030

Versie: Definitief

Datum: 17 juli 2018

Inhoud

1. Inleiding	3
Achtergrond.....	3
Proces	3
Doelstelling en afbakening	3
Participatie	4
Leeswijzer.....	4
2. Aanbevelingen en aandachtspunten projectenlijst	5
2.1 Verkeersveiligheid en verbeteren ontsluiting N786.....	5
2.2 Herinrichting Eerbeekse beek	6
2.3 Planvorming dorpscentrum.....	6
2.4 Mayr Melnhof/ Poelkampstraat.....	7
2.5 Herstructurering Oud Eerbeek (geurzone 6).....	8
2.6 Opleiding en talent.....	8
2.7 Innovatie, vergroten circulariteit papiercluster	9
2.8 Project Burgersterrein LCE (Logistiek Centrum Eerbeek).....	9
2.9 Alternatieven Groningengas.....	10
2.10 Zonnepanelen op bedrijfs- en maatschappelijke bebouwing.....	11
2.11 Verkenning restwarmte papierindustrie	11

1. Inleiding

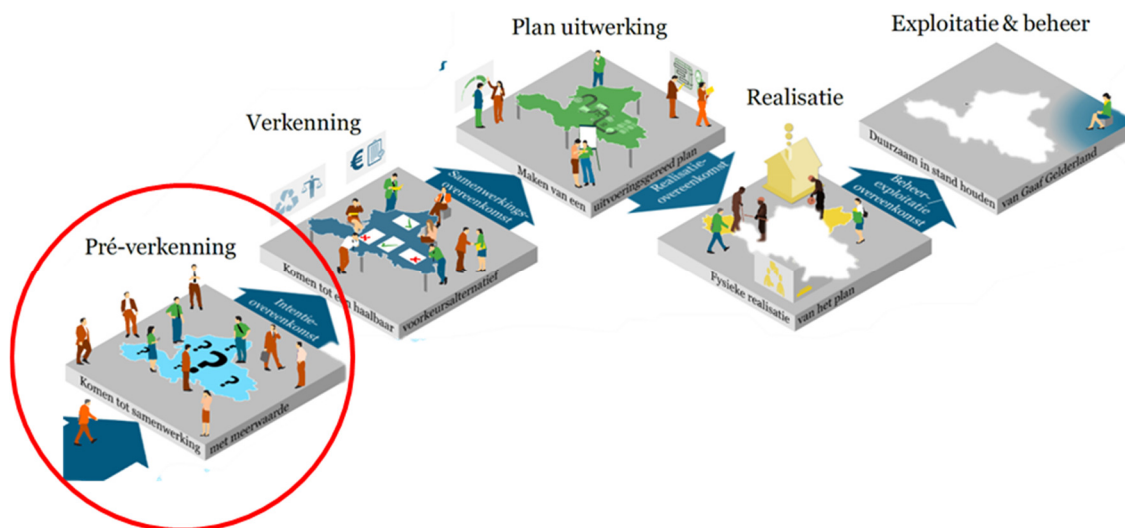
Achtergrond

In de loop van eeuwen is de papierindustrie in Eerbeek uitgegroeid tot een groot (internationaal) papiercluster. Deze historisch gegroeide situatie levert spanning op tussen de (deels) tegengestelde belangen van gewenste industriële ontwikkeling en maatschappelijke ontwikkelingen en leefbaarheid in het dorp.

Gemeente Brummen, de industrie (IKEL) en provincie Gelderland hebben in het najaar van 2017 een kort gezamenlijk proces doorlopen waarin is uitgesproken dat de partijen nader willen onderzoeken of een structurele samenwerking mogelijk is. Het onderzoek richt zich op projecten die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de opgaven die er zijn met betrekking tot energie, economie en leefbaarheid. Het gaat hierbij alleen om projecten waarvoor een samenwerking tussen de verschillende partijen wenselijk/noodzakelijk is. In juli 2018 heeft gemeente Apeldoorn zich aangesloten bij deze samenwerking.

Proces

De ambitie om gezamenlijk een bijdrage te leveren aan het toekomst bestendig maken van Eerbeek en Loenen is een omvangrijke klus. Het proces om daar te komen en daadwerkelijk tot realisatie over te gaan is opgedeeld in een aantal fasen. In iedere fase vindt een concretiseringslag plaats. Iedere projectfase wordt afgesloten met een overeenkomst tussen de partijen die de volgende stap in het proces met elkaar aan gaan. De partijen zijn overeengekomen dat gewerkt wordt volgens de door de provincie ontwikkelde 'UFO aanpak gebiedsontwikkeling' (afbeelding 1). Momenteel bevindt het project Eerbeek-Loenen 2030 zich in de préverkenningfase.

Afbeelding 1: projectstappen volgens de 'UFO aanpak gebiedsontwikkeling'

Doelstelling en afbakening

Het doel voor de lange termijn is, gefocust op de pijlers economie, leefbaarheid en energie, te komen tot een toekomstbestendig Eerbeek en Loenen.

Elke pijler heeft een eigen hoofddoelstelling:

- Economie: blijvend competitief papiercluster;
- Leefbaarheid: behouden en verbeteren van het leefklimaat;
- Energie: bijdragen aan energie- en CO2 neutraal Eerbeek in 2050.

Door Gemeente Brummen, de industrie (IKEL) en provincie Gelderland zijn visiedocumenten opgesteld waarin de huidige situatie en ambities voor de toekomst worden geschetst. De projecten die beschreven staan in deze documenten zijn de eerste aanzet geweest tot een projectenlijst voor Eerbeek-Loenen 2030. Nu Apeldoorn zich heeft aangesloten bij de samenwerking zal de projectenlijst mogelijk aangevuld worden met projecten (binnen doelstelling en afbakening) die kansrijk zijn in Loenen.

De projecten die uiteindelijk op de lijst komen, moeten voldoen aan de volgende afbakening: de projecten zijn gelegen binnen de milieucontouren van de papierindustrie Eerbeek en Loenen; de samenwerking tussen de drie partijen heeft een meerwaarde voor het realiseren van de opgave; het project draagt bij aan de opgaven ten aanzien van economie en/of leefbaarheid en/of energie.

Participatie

In iedere fase van het project Eerbeek-Loenen 2030 wordt bepaald welke stakeholders, op welk moment en waarover betrokken kunnen worden. Dit inzicht wordt uitgewerkt in een of meerdere participatieplannen voor het project in z'n totaliteit (proces) en de afzonderlijke projecten (inhoud).

Op dit moment bevindt het project Eerbeek-Loenen 2030 zich in de préverkenningfase. In deze fase wordt door de partijen met name gekeken op welke wijze zij willen gaan samenwerken. Daarnaast is een eerste selectie gemaakt van kansrijke projecten om verder te verkennen. Deze lijst van mogelijke projecten is op 5 juni tijdens een informatiemarkt gedeeld met een brede groep belangenvertegenwoordigers. De belangenvertegenwoordigers hebben de mogelijkheid gehad om kritisch naar de lijst te kijken, deze aan te vullen en aandachtspunten mee te geven. Daarnaast is de vraag voorgelegd wie betrokken moeten worden bij de verdere verkenning van de projecten. De opbrengst van deze informatiemarkt is/wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

Leeswijzer

In deze nota zijn alle opmerkingen en aandachtspunten die wij tijdens de informatieavond hebben ontvangen gebundeld. Per project is waar mogelijk aangegeven op welke wijze of op welk moment in het proces deze opmerkingen worden meegenomen.

Het proces verloopt dynamisch en snel. Na de informatiemarkt is de lijst met mogelijke projecten aangescherpt/aangevuld en samengesteld tot een projectenboek. In deze nota is ten behoeve van de herkenbaarheid de projectenlijst inclusief omschrijving van de projecten aangehouden zoals deze tijdens de informatiemarkt op 5 juni is gedeeld. In de reactie op de ontvangen aanbevelingen en aandachtspunten (hoofdstuk 2) is aangegeven op welke wijze het project in het projectenboek is opgenomen.

2. Aanbevelingen en aandachtspunten projectenlijst

In de pré-verkenning is tijdens de informatiemarkt is een lijst met mogelijke projecten gedeeld. Daarnaast is een eerste opzet toegelicht hoe participatie in een volgende projectfase vorm kan krijgen. De aanwezigen hebben de mogelijkheid gekregen om tijdens deze markt en de week daarop volgend, zowel op de projectenlijst als op het voorstel met betrekking tot participatie te reageren. Veel stakeholders hebben deze mogelijkheid benut om aanbevelingen en aandachtspunten mee te geven.

De opbrengst van deze informatiemarkt en nagekomen reacties zijn gebundeld in deze notitie. Ook hebben de opmerkingen en suggesties een plaats gekregen in het projectenboek (bundeling van alle projecten). In dit hoofdstuk zijn per project de aanbevelingen en opmerkingen opgenomen. Daarnaast is aangegeven of en op welke manier de opmerkingen meegenomen gaan worden in het project Eerbeek-Loenen 2030.

De aanbevelingen en aandachtspunten hebben in de meeste gevallen betrekking op de volgende projectfase, de verkenningsfase. De concretiseringslag in de verkenningsfase is bij uitstek geschikt om de aanbevelingen en aandachtspunten mee te wegen.

2.1 Verkeersveiligheid en verbeteren ontsluiting N786

Al vele jaren wordt bezien of en zo ja op welke wijze de N786 kan worden verbeterd. Recent is een MKBA (Maatschappelijke Kosten Baten Analyse) door de provincie afgerond. In deze MKBA zijn verschillende alternatieven tegen elkaar afgezet qua kosten en effecten. Een adviesnotitie over de N786 met daarin een keuze óf en zo ja welk alternatief wordt gekozen en verder uitgewerkt, wordt rond de zomer voorgelegd aan Provinciale Staten.

Daarnaast spelen er opgaven met betrekking tot de verkeersveiligheid in het dorp Eerbeek.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Aandachtspunt: Denk aan veiligheid bij (onbewaakte) spoorwegovergangen (VSM);
- Aandachtspunt: Toename van zwaar verkeer zorgt voor extra onderhoud en herstel van overgangen (VSM);
- Aandachtspunten fietsinfrastructuur:
  - zorg voor gehele fiets infrastructuur;
  - zorg voor een aantrekkelijke fietsroute vanuit Lombok naar centrum om fietsen te stimuleren;
  - aandacht voor korte fietsroutes, natuurlijke fietsroutes die logisch zijn, zodat ze een serieus alternatief zijn voor de auto.
- Aanbeveling: fijnstofuitstoot verminderen door bijvoorbeeld elektrisch vervoer;
- Aandachtspunt: vernieuwing van de N786 is niet in belang van inwoners Eerbeek en de natuur;
- Aandachtspunt: op dit moment is er een gevaarlijke situatie het kruispunt met DS Smith – N786 – Coldenhovenseweg. Er is meer ruimte nodig voor vrachtverkeer naar weegbrug. Dit geldt ook voor de overige bedrijven aan de Coldenhovenseweg en Loubergweg.

Participatie

- Aandachtspunt: betrek vertegenwoordigers van recreatie en toerisme in een vroeg stadium bij de relevante projecten;
- VSM is belanghebbend. Zij zijn eigenaar van de spoorlijn.

Reactie

Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de N786. Een richtinggevende uitspraak door Provinciale Staten wordt nog dit jaar verwacht. Deze door Provinciale Staten te maken keuze heeft nadrukkelijk een relatie met Eerbeek-Loenen 2030. Naast verbetering van de verkeersontsluiting bestaan vanuit het project Eerbeek-Loenen 2030 ook andere aanvullende wensen. Bijvoorbeeld een variant waarin de verbinding van de N786 en de N787 en een klein deel van de Harderwijkerweg is opgenomen.

Ook is het op dit moment nog onduidelijk of, en zo ja op welke wijze het project N786 onder Eerbeek-Loenen 2030 gaat vallen of in een losstaand, parallel spoor verder wordt uitgewerkt.

De afweging of en op welke manier de aandachtspunten en aanbevelingen op inhoud en participatie op projectniveau meegenomen kunnen worden, is afhankelijk van de richtinggevende uitspraak van Provinciale Staten over de N786. De aanbevelingen en aandachtspunten bevatten ook een aantal aspecten die een relatie hebben met andere projecten zoals 'herinrichting Eerbeekse beek' en 'planvorming centrum'. Deze punten, bijvoorbeeld fietsinfrastructuur en betrekken van recreatie en toerisme, zullen als aandachtspunt in de verkenningsfase en de realisatiefase verder worden verkend.

2.2 Herinrichting Eerbeekse beek

Het dorp Eerbeek met de papierbedrijven zijn op deze plek ontstaan door de ligging langs de beek. In de loop van de tijd is de afhankelijkheid van de beek verminderd en verdween de beek uit het zicht. Onderzocht wordt op welke wijze de beleefbaarheid van de beek in verschillende delen van het dorp kan worden vergroot.

Daarnaast zijn er wellicht mogelijkheden om bijvoorbeeld een fietspad naast de beek te leggen (vanaf Landal Coldenhove).

Participatie

- Aandachtspunt: betrek vertegenwoordigers van recreatie en toerisme in een vroeg stadium bij de relevante projecten.

Reactie

De gemeente Brummen zal voor de herinrichting van de Eerbeekse beek een masterplan opstellen. Voor de gehele beek worden verschillende scenario's ontwikkeld. De verwachting is dat begin 2019 een voorkeursscenario vastgesteld kan worden.

Er dient nog een nadere afbakening plaats te vinden welke tracés (mogelijk) onderdeel worden van het project Eerbeek-Loenen 2030. Recreatie en toerisme is een van de meekoppelkansen bij het herinrichten van de Eerbeekse beek. Vertegenwoordigers vanuit deze sector zullen bij de verdere uitwerking betrokken worden.

2.3 Planvorming dorpscentrum

De gemeente Brummen werkt al geruime tijd aan het verbeteren en versterken van het centrum van Eerbeek. Een samenwerking tussen Industriekern Eerbeek Loenen (IKEL), gemeente Brummen en provincie is gewenst voor de stationsomgeving en het Kerstenterrein.

Onderzocht wordt de invulling van het Kerstenterrein en de stationsomgeving.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Aanbeveling: Denk aan framing van Eerbeek: wie wil je zijn als Eerbeek? Werk vanuit een uniek en aantrekkelijk profiel. Dan kan de kernversterking daar op gericht worden. Denk aan: Papierdorp; Pannenkoekdorp; Museumdorp ; High tech campus dorp; ...
- Aandachtspunt: verkeersafwikkeling incl. parkeerproblematiek in centrum Eerbeek verbeteren
- Aandachtspunt: het centrum zo inrichten dat er gehandhaafd kan worden (bv blauwe zone, parkeren).
- Aanbeveling: denk aan de ontwikkeling van een multifunctioneel centrum, papiermuseum, opleidingscentrum papier.
- Aanbeveling: Betrek ideeën 'papiergroep' voor terugkerende evenementen: CODA, oude Klooster, activate & exposure, fabrieken en ondernemers.
- Aanbeveling: neem Eerbeek in zijn totaliteit mee in het proces en uitwerking. Projecten zijn op de deelgebieden, maar hebben invloed op het geheel. Er kunnen daardoor conflicten ontstaan met uitkomsten van belovende projecten. Aandachtspunt: Wie ziet hier op toe?
- Aandachtspunt: vergeet toerisme niet mee te nemen in de planvorming

Participatie

- Aandachtspunt: betrek vertegenwoordigers van recreatie en toerisme in een vroeg stadium bij de relevante projecten;
- OVE is stakeholder en heeft sterke ideeën over invulling van het centrum;
- 'Papiergroep' betrekken als stakeholder: heeft ideeën voor het centrum en is nog steeds enthousiast.

Reactie

De gemeente Brummen start op korte termijn met het opstellen van een masterplan voor het centrum van Eerbeek. Voor het gehele centrum zullen eerst verschillende scenario's worden ontwikkeld. Dit is van belang omdat er sterke afhankelijkheid is tussen de ontwikkeling van het centrum en overige (grote) ontwikkelingen buiten het centrum. Het zoeken is naar een optimale mix voor alle ontwikkelingen.

Niet alle onderdelen uit het masterplan voor Eerbeek hebben een relatie of afhankelijkheid met het project Eerbeek-Loenen 2030. Alleen de gebieden: Kerstenterrein, Stationsomgeving, Mayr-Melnhof/Kloosterstraat vallen binnen de scope van Eerbeek-Loenen 2030.

De aanbevelingen en aandachtspunten op inhoud en participatie zullen worden meegenomen bij het opstellen van het Masterplan en de verdere uitwerking in de verkenningsfase en de planuitwerkingsfase binnen het project Eerbeek-Loenen 2030. De opmerkingen ten aanzien van 'framing van Eerbeek' en 'functies en activiteiten in het dorp' hangen ook samen met de het project 'talent en opleiding'. Deze opmerkingen zullen tevens meegenomen in de uitwerking van dit project.

2.4 Mayr Melnhof/ Poelkampstraat

In het in maart van dit jaar vastgestelde bestemmingsplan voor Eerbeek, is langs de Poelkampstraat, ter hoogte van het bedrijf Mayr Melnhof (MM), de bestemming "groen, landschappelijke inpassing" gelegd. Daarnaast is op deze locatie de bedrijfsbestemming ten behoeve van MM iets verruimd om ruimte te bieden aan opslag en extra parkeerplaatsen op eigen terrein.

De groenbestemming is opgenomen om een goede ruimtelijke overgang tussen het bedrijf en het de woonomgeving te bewerkstelligen. De verdere uitwerking hiervan wordt onderzocht.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Aandachtspunt: Zorg voor een kwalitatief hoogwaardige inrichting van de groenzone ivm tegenoverliggende nieuwbouw woningen (2019).

Reactie

Het project Mayr Melnhof / Poelkampstraat is al ver uitgewerkt. Tijdens de préverkenning is de keuze gemaakt om de verdere uitwerking via de reeds bestaande projectstructuur binnen de gemeente Brummen door te laten lopen. Een structurele samenwerking tussen de 4 partijen op dit project levert geen meerwaarde meer op. Wel is aangrenzende (groene) gebied Mayr Melnhof/ Kloosterstraat toegevoegd aan de planvorming voor het centrumgebied (zie 2.3).

2.5 Herstructurering Oud Eerbeek (geurzone 6)

Oud Eerbeek is een woonwijk die in de meest geurgehinderde zone van Eerbeek ligt. Dit komt door de ligging direct naast de papierindustrie.

Onderzocht wordt of en hoe verbeteringen op het gebied van geur en geluid in deze woonwijk behaald kunnen worden.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Aanbeveling: Herstructurering van 300 woningen koppelen aan een mogelijk warmtenet van de restwarmte van de papierfabriek;
- Aanbeveling: geur en geluid aanpakken bij de bron.

Participatie

- Aandachtspunt: betrek vertegenwoordigers van recreatie en toerisme in een vroeg stadium bij de relevante projecten.

Reactie

In de verkenningsfase zal eerst nader onderzocht worden welke plannen en/of mogelijkheden er zijn voor Oud Eerbeek en op welke wijze een vermindering van de overlast van de papierindustrie bereikt kan worden. Invulling van het terrein, bronmaatregelen en meekoppelkansen zijn aspecten die in de verkenningsfase verder worden uitgewerkt.

2.6 Opleiding en talent

De papierbedrijven hebben behoefte aan personeel. Op dit moment ligt de gemiddelde leeftijd van de werknemers vrij hoog. Voor de continuïteit van de papierindustrie is het van belang dat er voldoende nieuwe mensen voor een opleiding en baan in de papierindustrie kiezen. De uitdaging is om te bezien hoe de papierbranche interessant blijft en kan inspelen op de veranderende vraag.

Daarnaast meer specifiek; hoe worden de papierbedrijven in Eerbeek weer een aantrekkelijke potentiële werkgever en wordt Eerbeek een aantrekkelijke woonomgeving.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Aanbeveling: opleiding in papieropleidingscentrum/museum/multifunctioneel centrum;
- Aanbeveling: realiseer starterswoningen voor jongtalent;
- Aanbeveling: middelbaar onderwijs: dependance & ontwikkeling;
- Aandachtspunt: Leefbaarheid is meer dan huis & baan. Ook recreatieve mogelijkheden en MKB zijn belangrijk;
- Aanbeveling: ruimte voor start-ups (bedrijfsruimte) ; energie, duurzaamheid, cleantech;

- Een goede manier om studenten te attenderen op werken in Eerbeek is om ze te betrekken door aanbieden van stages, praktijkopdrachten, onderzoeksopdrachten, enz. Ook presentaties op universiteiten en hoge scholen draagt bij aan bekendheid en aantrekkelijkheid van werken in Eerbeek.

Reactie

Het project 'Opleiding en talent' heeft in de verkenningsfase een brede insteek. Er wordt verkend hoe een bijdrage geleverd kan worden aan de beschikbaarheid van geschikt personeel. Belangrijk aspect daarbij is ook om het totaalpakket van prettig woon- en werkklimaat in de verkenning mee te nemen. De aandachtspunten en aanbevelingen passen in de lijn die in de verkenningsfase verder worden uitgewerkt.

2.7 Innovatie, vergroten circulariteit papiercluster

De papierindustrie is continue aan het innoveren en de productieprocessen aan het verbeteren. Er ligt een grote uitdagingen voor de bedrijfstak: 49% minder energieverbruik in 2030.

Daarnaast speelt circulariteit van oudsher een grote rol (hergebruik van papier, het onttrekken van minder water of meer hergebruiken van water).

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Aanbeveling: Ga op zoek naar duurzame bedrijventerrein (samen afval);
- Aanbeveling: Aantrekken van innovatieve bedrijven om industrie te helpen.

Participatie:

- BrummenEnergie is belanghebbend: zij zien mogelijkheden om een rol te spelen bij de communicatie.

Reactie

De VNP (branche-organisatie van de papierindustrie in Nederland) heeft een roadmap opgesteld. Uit de roadmap blijkt dat alle mogelijke alternatieven (routes) voor duurzame energie zullen moeten worden ingezet om het doel te bereiken (49 % Co2 reductie in 2030, 95 % Co2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990). De roadmap moet nu geconcretiseerd worden naar de opgave voor Eerbeek-Loenen.

In het projectenboek zijn alle projecten die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling en reductie van CO2 samengevoegd in het project 'Energie: Roadmap Eerbeek-Loenen'. Op deze manier kunnen projecten onderling elkaar versterken en aanvullen.

De aandachtspunten en aanbevelingen worden meegenomen in de verkenningsfase en de planuitwerkingsfase. In deze fasen wordt het project concreter en kunnen de aangedragen punten nader worden onderzocht. Dan wordt helder welke oplossingsrichtingen kansrijk zijn en welke partijen daar een rol in kunnen spelen. De partijen die nu aangegeven hebben dat zij belanghebbend zijn zullen in ieder geval in de verkenningsfase betrokken worden.

2.8 Project Burgersterrein LCE (Logistiek Centrum Eerbeek)

Het Burgersterrein is op dit moment een onbebouwd terrein gelegen vlakbij het centrum van Eerbeek. In het nieuwe bestemmingsplan voor Eerbeek is op deze plek de mogelijkheid opgenomen voor een logistiek centrum voor onder andere de (papier)bedrijven Mayr Melnhof

en DS Smith en Schotpoort Logistics. Naar de (financiële) haalbaarheid van dit LCE vindt op dit moment een onderzoek plaats.

Onderdeel van het onderzoek is aanpassing van de verkeersontsluiting naar het bedrijf Mayr Melnhof.

Participatie:

- BrummenEnergie is belanghebbend: zij zien mogelijkheden om een rol te spelen bij de uitvoering en communicatie.

Reactie

Op dit moment loopt het onderzoek naar de financiële haalbaarheid nog. Nadat gebleken is dat het LCE financieel haalbaar is zal het LCE op ruimtelijke- en maatschappelijke impact onderzocht worden. In de nadere verkenning zal ook blijken welke rol andere stakeholders kunnen spelen bij de uitwerking en uitvoering van het project.

2.9 Alternatieven Groningengas

De gaswinning in Groningen wordt verminderd en uiteindelijk geheel gestopt. Dit is een grote uitdaging voor de gehele samenleving.

In Eerbeek betekent dit naast een uitdaging voor de woningen óók een pittige uitdaging voor de papierbedrijven. Deze bedrijven hebben een grote energiebehoefte en hebben de mededeling gekregen om vóór 2023 van het Groninger gas af te zijn. Al geruime tijd is de industrie bezig met innovatie om het energieverbruik terug te dringen. Verder onderzoek naar mogelijke alternatieven en de haalbaarheid daarvan, is dringend noodzakelijk.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Aanbeveling: zet in op omschakelen naar hoog calorisch gas voor de korte termijn (2022) en UDG op de lange termijn.

Participatie

- BrummenEnergie is belanghebbend: zij zien mogelijkheden om een rol te spelen bij mogelijk partiële uitvoering en communicatie.

Reactie

Het projectresultaat zoals hierboven omschreven is geherdefinieerd. Voor de korte termijn is het enige reële alternatief om voor 2023 van het Groningengas af te zijn een overschakeling op hoogcalorisch gas. Het Rijk heeft recent aangegeven hier ook een rol in te vervullen.

Het project Alternatieven Groningengas zal zich in de verkenningsfase Eerbeek-Loenen 2030 dan ook richten op omzetting van laag- naar hoogcalorisch gas.

In het (nieuwe) project “Energie: roadmap Eerbeek-Loenen 2030” is de transitie naar duurzame energie opgenomen. Ultradiepe Geothermie (UDG) is hier een onderdeel van.

De opbrengst van de informatiemarkt zal in de verkenningsfase en verdere fasen worden meegenomen. De partij die nu aangegeven heeft dat zij belanghebbend is, zal in ieder geval in de verkenningsfase betrokken worden.

2.10 Zonnepanelen op bedrijfs- en maatschappelijke bebouwing

Zonnepanelen leveren duurzame stroom. In Eerbeek zijn, net als in de rest van Nederland, nog vele daken niet voorzien van zonnepanelen. Hier ligt een kans om het aanbod van duurzaam opgewekte stroom te vergroten, met name door grootschalige bebouwing te benutten en de verbinding te maken met het dorp Eerbeek (coöperatie gedachte).

De uitwerking hiervan wordt onderzocht.

Aanbevelingen en aandachtspunten

- VeluWonen is geïnteresseerd in afname van zonnestroom die wordt opgewekt op industriedaken. Dit kan belastingtechnisch interessanter zijn dan wanneer de industrie het zelf gebruikt;
- Aandachtspunt: houd rekening met het lokale elektriciteitsnet, grootschalige uitrol van zonnepanelen kan spanningsproblemen in het net opleveren.

Participatie

- Liander (netwerkbeheer) is belanghebbend en wenst vroegtijdig betrokken te worden.
- BrummenEnergie is belanghebbend: zij zien mogelijkheden om een rol te spelen bij de uitvoering en communicatie

Reactie

De VNP (branche-organisatie van de papierindustrie in Nederland) heeft een roadmap opgesteld. Uit de roadmap blijkt dat alle mogelijke alternatieven (routes) voor duurzame energie zullen moeten worden ingezet om het doel te bereiken (49 % Co2 reductie in 2030, 95 % Co2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990). De roadmap moet nu geconcretiseerd worden naar de opgave voor Eerbeek-Loenen.

In het projectenboek zijn alle projecten die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling en reductie van CO2 samengevoegd in het project 'Energie: Roadmap Eerbeek-Loenen'. Op deze manier kunnen projecten onderling elkaar versterken en aanvullen. Dit betekent dat het project zonnepanelen op bedrijfs- en maatschappelijke bebouwing geen zelfstandig project meer is, maar een deelproject (of onderdeel) is geworden onder het project 'Energie; Roadmap Eerbeek-Loenen'.

De aandachtspunten en aanbevelingen worden meegenomen in de verkenningsfase en de planuitwerkingsfase. In deze fasen wordt het project concreter en kunnen de aangedragen punten nader worden onderzocht. Dan wordt helder welke oplossingsrichtingen kansrijk zijn en welke partijen daar een rol in kunnen spelen. De partijen die nu aangegeven hebben dat zij belanghebbend zijn zullen in ieder geval in de verkenningsfase betrokken worden.

2.11 Verkenning restwarmte papierindustrie

Het gebruik van restwarmte van de industrie, kan de vraag naar aardgas door woningen, winkels en maatschappelijke voorzieningen in Eerbeek aanzienlijk reduceren en mogelijk zelfs vervangen. Nader verkennend onderzoek naar de technische haalbaarheid en financiële uitvoerbaarheid is noodzakelijk om te onderzoeken of hier kansen liggen die benut kunnen worden.

Aanbevelingen en aandachtspunten

- Aanbeveling: restwarmte papierindustrie koppelen aan de herstructurering van Oud Eerbeek (ca. 300 woningen). Er is spoed geboden om deze koppeling mogelijk te maken;

- Aanbeveling: Ga aan de slag met een gemeentelijke warmtevisie en warmteplanning waarin aangegeven wordt welke wijk, wanneer van het aardgas afgaat. Stakeholders om daarbij te betrekken zijn onder andere: gemeente, netbeheerder, papierindustrie, woningcorporatie;
- Aandachtspunt: Restwarmte + Groninger gas + zonnepanelen + UDG kunnen niet zonder elkaar. Indien bedrijven inzetten op elektrificatie dan is er veel minder restwarmte beschikbaar. Snelle besluitvorming is noodzakelijk.

Participatie

- BrummenEnergie is belanghebbend: zij zien mogelijkheden om een rol te spelen bij de uitvoering en communicatie.

Reactie

De VNP (branche-organisatie van de papierindustrie in Nederland) heeft een roadmap opgesteld. Uit de roadmap blijkt dat alle mogelijke alternatieven (routes) voor duurzame energie zullen moeten worden ingezet om het doel te bereiken (49 % Co2 reductie in 2030, 95 % Co2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990). De roadmap moet nu geconcretiseerd worden naar de opgave voor Eerbeek-Loenen.

In het projectenboek zijn alle projecten die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling en reductie van CO2 samengevoegd in het project 'Energie: Roadmap Eerbeek-Loenen'. Op deze manier kunnen projecten onderling elkaar versterken en aanvullen. Dit betekent dat het project verkenning restwarmte papierindustrie geen zelfstandig project meer is, maar een deelproject (of onderdeel) is geworden onder het project 'Energie; Roadmap Eerbeek-Loenen'.

De aandachtspunten en aanbevelingen worden meegenomen in de verkenningsfase en de planuitwerkingsfase. In deze fasen wordt het project concreter en kunnen de aangedragen punten nader worden onderzocht. Dan wordt helder welke oplossingsrichtingen kansrijk zijn en welke partijen daar een rol in kunnen spelen. De partijen die nu aangegeven hebben dat zij belanghebbend zijn zullen in ieder geval in de verkenningsfase betrokken worden.